

POLİÇELER (DEĞİŞİKLİK) YASASI

21/2013 Sayılı Yasa

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

- Kısa İsim
Fasıl 262
29/1989
34/2006
20/2010
46/2011
- Esas Yasanın 2'nci Maddesinin Değiştirilmesi
1. Bu Yasa, Poliçeler (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda “Esas Yasa” olarak anılan Poliçeler Yasası ile birlikte okunur.
2. (1) Esas Yasa, 2'nci maddesinde yer alan “hamil” tefsirinden hemen sonra aşağıdaki yeni “Hesap Sahibi” tefsiri eklenmek suretiyle değiştirilir:
- “ “Hesap Sahibi”, adına hesap düzenlenen kişiler, tüzel kişiler, Kollektif ve Komandit Şirketler ve Ticari Ünvanlar Yasası altında kayıtlı isim ve gerçek kişileri anlatır.”
- 33/1997
36/2007
- (2) Esas Yasa, 2'nci maddesinde yer alan “müflis” tefsirinden hemen sonra sırası ile aşağıdaki yeni “Müşteri” ve “Özel Ciro” tefsirleri eklenmek suretiyle değiştirilir:
- “ “Müşteri”, banka ile tasarruf mevduatı sözleşmesi, kredi sözleşmesi, müşterek hesap sözleşmesi, cari hesap sözleşmesi, diğer müşteri hesabı sözleşmesi, akreditif sözleşmesi, para ve menkul eşya muhafaza sözleşmesi, teminat amaçlı banka sözleşmesi ve benzeri ürün ve hizmet alma veya kullanma sözleşmesi olan gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.
- “Özel Ciro”, çekin arkasına cirantanın imzasının yanısıra çekin kime ödeneceğinin açık isim ve tarih yazılarak belirtilmesi ile yapılan ciro işlemini anlatır.”
- (3) Esas Yasa, 2'nci maddesinde yer alan “Tüzel Kişi Yetkilisi” tefsiri kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni “Tüzel Kişi Yetkilisi” tefsiri konmak suretiyle değiştirilir:
- “ “Tüzel Kişi Yetkilisi”, tüzel kişinin direktörlerini ve tüzel kişi adına çeke imza koyan kişileri anlatır.”

Esas Yasanın 32'nci Maddesinin Değiştirilmesi	3. Esas Yasa, 32'nci maddesinin (a) fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (a) fıkrası konmak suretiyle değiştirilir: “(a) Ciro (indorsement) poliçenin arka yüzüne yazılmalı ve ciranta tarafından “özel ciro” yaparak imzalanmalıdır. Alonj üzerine veya poliçe “kopyalarının” kabul edildiği bir ülkede ısdar veya ciro (negotiate) edilmiş bir poliçe “kopyası” üzerine yazılmış bir ciro (indorsement) poliçenin kendinin üzerine yazılmış sayılır.”
Esas Yasanın 48'inci Maddesinin Değiştirilmesi	4. Esas Yasa, 48'inci maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni 48'inci madde konmak suretiyle değiştirilir: “Onore Edilmemeye İlişkin İhbar ve İhbarda Bulunmama- nın Etkisi 48. Bu Yasa kurallarına bağlı kalınması koşuluyla, çekler dışındaki bir poliçe kabul edilmeme veya ödememe dolayısıyla onore edilmediğinde, keşideciye ve her cirantaya ihbarda bulunulması gerekir; ve kendisine bu gibi bir ihbarda bulunulmayan herhangi bir keşideci veya ciranta yükümlülüğünden serbest kalır: Ancak; (a) Bir poliçe kabul edilmeme dolayısıyla onore edilmediğinde; ve onore edilmediğine ilişkin ihbar verilmediğinde, bu ihmalden sonra poliçeyi poliçede mevcut olabilen herhangi bir kusurdan haberi olmadan alarak elinde bulunduran kişinin hakları haleldar olmaz; (b) Bir poliçe kabul edilmeme dolayısıyla onore edilmediğinde; ve onore edilmediğine ilişkin gerekli ihbar verildiğinde, poliçe o arada kabul edilmiş olmadıkça, ödememe dolayısıyla müteakiben meydana gelen bir onore edilmeme hususunda ihbar vermek gerekmez.”
Esas Yasanın 73'üncü Maddesinin Değiştirilmesi	5. Esas Yasa, 73'üncü maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni 73'üncü madde konmak suretiyle değiştirilir: “Çekler ve Bankaların Çeklerle İlgili Yükümlülükleri 73. (1) Çek, bir banka üzerine çekilmiş, üzerindeki tarihte veya üzerindeki tarihten itibaren 6 (altı) ay içinde bankaya ibraz edildiği takdirde ödenen bir poliçedir. Bu kısımda öngörülenler dışında, bu Yasanın poliçelere uygulanan kuralları çeklere de uygulanır. (2) Banka, çek hesabı açılması ile ilgili olarak bu Yasa ile kendilerine verilen görev ve yükümlülükleri yerine getirirken, çek hesabı açtırmak isteyen kişinin başvurusundan önceki 12 (on iki) aylık dönem içinde; yasaklı olup olmadığını, tahsis edilen çek hesap limitlerini, kullanımında olan toplam çek adetini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasından araştırır. (3) Banka, müşterinin ekonomik ve sosyal durumunu incelerken gerekli dikkat ve özeni göstermek zorundadır.

- (4) Banka çek hesabı açtırmak isteyen müşterisine bu Yasanın karşılıksız çek kesilmesi ile ilgili kuralları hakkında yazılı olarak bilgi vermekle yükümlüdür.
- (5) Bankalar kimliklerini belgelemeyen müşterileri adına çek hesabı açamaz.
- (6) Bankalar çek hesabı açtırmak isteyen müşterileriyle bir sözleşme imzalar ve bu sözleşmede karşılıksız çıkan çek bedelini bankanın merkez şubesi ve tüm şubelerinde mevcut veya ileride olabilecek tüm alacaklar ve menkul değerler üzerinden doğan alacaklardan karşılıksız çıkan çek bedellerini karıştılayacağının taahhüdü alınır.”

Esas Yasaya
yeni 73A
ve 73B
Maddelerinin
Eklenmesi

6. Esas Yasa, 73’üncü maddesinden hemen sonra sırasıyla aşağıdaki yeni 73A ve 73B maddeleri eklenmek suretiyle değiştirilir:

“Çeklerin
Banka
Tarafından
Ödenmesi

- 73A. (1) (A) Çekle işleyen hesabın bulunduğu banka şubesi, çekin üzerindeki tarihten itibaren 6 (altı) ay içinde ibraz edilmesi halinde, karşılığı bulunan çeki ödemek zorundadır.
- (B) Karşılığı bulunmayan çeki, her halükarda 6 (altı) aylık süre dolmadan önce bu Yasanın 74’üncü maddesi uyarınca, “Yetersiz Bakiye-Tekrar İbraz Edilmesi” mühürünün uygulanmasını müteakip 15 (on beş) iş günlük süre, 6 (altı) aylık sürenin dolup dolmadığına bakılmaksızın beklenir ve gerekli işlemler yapılır.
- (2) Bir bankanın müşterisi tarafından o banka üzerine çekilen çeki ödeme görevi ve yetkisi aşağıda öngörülen nedenlerden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda sona erer:
- (A) Çekin imza yetkili kişiler tarafından imzalanmamış olması veya çekin kaybolduğunun veya çalındığının veya müşteri veya vekili tarafından imza edilmediğinin ve bu konuda Polis Örgütüne şikayet yapıldığının ve şikayetin Polis Örgütüne yapıldığının Polis Örgütü tarafından belgelendirildiğinin bankaya bildirilmesi ve Polis Örgütünün verdiği belgenin bankaya verilmesi;
- (B) Hesap sahibi müşterinin öldüğünün bankaya bildirilmesi veya banka tarafından tesbiti halinde;
- (C) Mahkemenin herhangi bir nedenle çekin ödenmesinin durdurulmasını veya engellenmesini uygun bulup vereceği emrin bankaya tebliğ edilmesi;
- (Ç) Çekin imzasız olması veya imzaların eksik olması.

- Çek Karnelerinin Basılması
- 73B. (1) Çek karneleri bankalarca basılır veya bastırılır.
- (2) Her banka, çek karnelerinin her yaprağına, bu maddenin (4)'üncü fıkrası kuralları uyarınca yayımlanacak tebliğde düzenlenmiş olup olmadığına bakılmaksızın, çek hesabının bulunduğu şubenin adını, hesap sahibinin tam ismini ve hesap numarasını yazmak zorundadır.
- (3) Her banka, müşterilerine verecekleri çek yapraklarının üzerine yazacağı bir ibare ile mezkur çek yaprağında, ilgili banka nezdindeki hesapta karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın, bu Yasanın 74C maddesinin (1)'inci fıkrasında belirtilen yükümlülüğüne ek olarak ibarede yazılan miktar kadar garanti kapsamında olduğunu belirtme yetkisine sahiptir.
- (4) Çek karnelerinin baskı şekline ilişkin usul ve esaslar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tebliğle düzenlenir.”

Esas Yasanın 74'üncü Maddesinin Değiştirilmesi

7. Esas Yasa, 74'üncü maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni 74'üncü madde konmak suretiyle değiştirilir:

“Çekin İbraz İşlemleri

18.12.1987
R.G.138
EK III
A.E. 735

74. (1) (A) Çek, banka aracılığıyla çek hesabının bulunduğu bankaya ibraz edildiğinde, banka, çekin üzerinde yazılı olan tutarın hesapta bulunmaması halinde, ibraz tarihinin çekin üzerinde belirtilmesi koşuluyla “Yetersiz Bakiye-Tekrar İbraz Edilmesi” mührü basılarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Takas Odası Tüzüğü kuralları uyarınca oluşturulan Takas Yönetim Komitesinin belirlediği takas kurallarının öngördüğü iade süresi içinde, çeki ibraz eden bankaya iade eder ve banka da çeki ibraz edene iade eder.
- (B) Çek, hamili tarafından çek hesabının bulunduğu bankaya ibraz edildiğinde, banka, çekin üzerinde yazılı olan tutarın hesapta bulunmaması halinde, ibraz tarihinin çekin üzerinde belirtilmesi koşuluyla, “Yetersiz Bakiye-Tekrar İbraz Edilmesi” mührü basılarak çeki ibraz eden kişiye anında iade eder.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra kurallarına göre gereği yapılan çeke, “Karşılıksız Çek-Ödenemez” mührü, “Yetersiz Bakiye-Tekrar İbraz Edilmesi” mührünün basıldığı tarihten başlayarak en erken 15 (on beş) iş günü sonrasında basılabilir.

- (3) “Yetersiz Bakiye-Tekrar İbraz Edilmesi” mührü basılan çekin tutarı, çekin mühürlendiği tarihten başlayarak 15 (on beş) iş günü içinde muhatap bankaya yatırılır veya çek muhatap bankaya iade edilirse bu çek ile ilgili karşılıksız çek işlemi yapılmaz.
- (4) Çek “Yetersiz Bakiye-Tekrar İbraz Edilmesi” mührü basıldıktan sonra en erken 15 (onbeş) iş günü sonra olmak üzere tekrar ibraz edildiği anda karşılığı yoksa, çekin arkasına ibraz tarihi belirtilmesi koşuluyla, “Karşılıksız Çek-Ödenemez” mührü basılır ve çekin ait olduğu hesabın sahibi olan gerçek veya tüzel kişi ile tüzel kişi yetkilisi mührü basıldığı anda herhangi bir ihbara gerek olmaksızın çek yasağına girer. Çek yasağına girenler çek hesabı açma ve çek kullanma hakkını kaybeder ve bu kişilere, bu Yasanın 74B maddesi kuralları uygulanır.
- (5) Kendi adına, namına ve hesabına olan çeklerden dolayı çek yasağına giren kişilerin, tüzel kişi yetkilisi olması halinde yetkilisi olduğu tüzel kişinin çek hesapları kapatılmaz.

Ancak tüzel kişi adına çek imzalama yetkisi kalkar.
- (6) Çek hesabının bulunduğu banka, karşılığı olmadığı için çekin ödenmediğini, bu çek nedeniyle çek yasağına girenler hakkında gereken bilgileri, karşılıksız çek mührünün basıldığı günün en geç ertesi iş günü güvenli elektronik ortamda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına bildirir. Bu bildirimlere ilişkin usul ve esaslar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından belirlenir.
- (7) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası yukarıdaki (6)’ncı fıkra uyarınca aldığı bilgilere dayanarak oluşturacağı çek yasağı listesini en fazla 5 (beş) iş günü içinde güvenli elektronik ortamda bankalara ve Maliye işleriyle Görevli Bakanlığa bildirir. Çek yasağı listesinin oluşturulmasına ilişkin usul ve esaslar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından belirlenir.
- (8) Bankalar çek yasağına girmesi nedeniyle çek hesabı açmaktan ve çek kullanmaktan men edilen kişilere çek karnesi veremez, çekle işleyecek hesap açamaz ve açılmış mevcut çek hesapları da kapatılır.

- (9) Çek hesabı açmaktan ve kullanmaktan men edilen kişilere ait bilgileri Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası kendi web sayfasında tüm yasaklılar görülmeden sadece araştırılmak istenen kişinin yasaklı olup olmadığının tespitine imkan sağlayacak şekilde, yasaklama süresince, yayımlar.”

Esas Yasanın 74A, 74B ve 74C Maddelerinin Değiştirilmesi ve 74Ç, 74D ve 74E Maddelerinin Kaldırılması

8. Esas Yasa, 74A, 74B, 74C, 74Ç, 74D ve 74E maddeleri kaldırılmak ve yerlerine sırasıyla aşağıdaki yeni 74A, 74B ve 74C maddeleri konmak suretiyle değiştirilir:

“Çek Hesabı Açma ve Kullanma Hakkının Yeniden Kazanılması

74A.

- (1) Çek hesabı açmaktan ve kullanmaktan men edilen kişiler, karşılıksız çeklerinin tümünü ödemeleri halinde çek hesabı açma ve kullanma hakkını yeniden kazanırlar.
- (2) Karşılıksız çeklerin hesaplarının bulunduğu bankalar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına karşılıksız çeklerin tümünün tahsil edildiğini belgeleyen verilerle birlikte bildirmesi üzerine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası kişiyi çek yasağı listesinden çıkarır ve bankalara bildirir.
- (3) Bu madde uyarınca bankalar tarafından yapılacak bildirimler ile ilgili usul ve esaslar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tebliğle düzenlenir.

Çek Hesabı Açtıran Kişilerin Çek Yasağına Girmeleri Halindeki Sorumlulukları

74B.

- (1) Banka, çek yasağına giren çek hesabı sahibi gerçek kişiler ve tüzel kişiler ile tüzel kişi yetkilisine bu maddenin (2)’nci fıkrasının (A) ve (B) bendlerindeki talepleri içeren iadeli taahhütlü ihbar gönderir.
- (2) Bankada çek hesabı olan gerçek veya tüzel kişiler ve tüzel kişi yetkilisi, yukarıdaki (1)’inci fıkra uyarınca kendisine gönderilen ihbarın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş olduğu addolunduğu tarihten itibaren 10 (on) iş günü içinde;
 - (A) Elindeki bütün çek yapraklarını ait olduğu bankalara iade etmekle,
 - (B) Düzenlemiş bulunduğu ve henüz karşılığı tahsil edilmemiş olan çekleri, düzenleme tarihlerini, miktarlarını ve lehtarlarını da göstermek suretiyle, muhatap bankalara liste halinde vermekle,yükümlüdürler.

- (3) Banka, çek yasağına giren gerçek kişiler ve tüzel kişiler ile tüzel kişi yetkilisinin yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları uyarınca gönderilen ihbara rağmen yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda yukarıdaki (2)'nci fıkra da belirtilen 10 (on) iş gününün bitimini takip eden iş gününde Polis Örgütüne suç duyurusunda bulunmakla yükümlüdür.
- (4) Bu Yasa uyarınca yapılacak ihbar, herhangi bir adres değişikliği bildiriminde bulunulmadığı müddetçe, çek hesabı sahibinin hesabı açtırırken bildirdiği adrese yapılır.
- (5) İlgili kişinin iadeli taahhütlü mektubu haklı bir sebebe dayanmaksızın postacıdan ve postahaneden almaması halinde postahanelenin öyle bir taahhütlü mektubun varlığı hakkında ilgili kişinin adresine ihbar veya bildiri verdiği gün iadeli taahhütlü mektubun tebliğ edilmiş olduğu addolunur.
- (6) Yukarıdaki (5)'inci fıkra da belirtilen ihbarı haklı bir sebebe dayanarak almadığını iddia eden ilgili kişi bunu ısbat etmekle mükelleftir.

Muhatap Banka, 74C.
Merkez Bankası
ve Bankaların
Sorumlulukları

- (1) Muhatap Banka, süresinde ibraz edilen ve karşılığı bulunmayan veya yetersiz kalan her çek yaprağı için 500.-TL (Beş Yüz Türk Lirası)'na veya bu Yasanın 73B maddesinin (3)'üncü fıkra kuralları uyarınca çekin üzerinde yazılı olan rakam veya muadili döviz karşılığına kadar olan tutarı keşidecinin dışındaki çek yaprağının hamiline ödemekle yükümlüdür. Bu husus, hesap sahibi ile çek hesabının bulunduğu banka arasında, çek hesabının açılması ve çek karnesinin müşteriye teslimi sırasında yapılacak olan dönülemeyecek bir gayri nakdi kredi sözleşmesi, ön kredilendirme veya mevduat blokesi uyarınca teminat altına alınır.
- (2) Bankanın yükümlülüğü çerçevesinde ödemesi gereken miktar, ibraz eden gerçek kişinin adı ve soyadı yazılmak, bu kişinin tüzel kişi adına bedeli tahsil etmesi halinde bu husus belirtilmek ve çeki ibraz eden kişi veya çek hamili tarafından imzalanmak suretiyle ödeme yapılır. Hamilin imzalamaktan kaçınması halinde, banka ödeme yapmaz.
- (3) Çekin, 6 (altı) ay içinde ilk ibrazının yapılmaması halinde, muhatap bankanın yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları gereği ödemekle yükümlü olduğu tutara ilişkin sorumluluğu sona erer.

- (4) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen sorumluluk tutarı, Devlet Planlama Örgütü tarafından yayınlanan Tüketici Fiyatları Endeksindeki yıllık artış gözönünde bulundurularak 10 (on) katına ulaşincaya kadar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından çıkarılacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tebliğle artırılabilir.”

Esas Yasanın
75'inci
Maddesinin
Değiştirilmesi

9. Esas Yasa, 75'inci maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni 75'inci madde konmak suretiyle değiştirilir:

“Suç ve Cezalar

75. (1) Bu Yasanın 73A maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca çekin karşılığının ödenmemesi için bankaya veya Polis Örgütüne yanıltıcı veya yalan beyanda bulunarak çekin kaybolduğunu veya çalındığını veya müşteri veya vekili tarafından imza edilmediğini beyan eden çek hesabı sahibi gerçek veya tüzel kişi ve tüzel kişi yetkilileri başka bir suç oluşturup oluşturmadığına bakılmaksızın bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.-TL (On Bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya 5 (beş) yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
- (2) Çek yasağına girdikten sonra bu Yasanın 74'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrasına aykırı olarak çek hesabı açan veya çek kullanan çek hesabı sahibi gerçek veya tüzel kişi ve tüzel kişi yetkilileri bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.-TL (On Bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya 5 (beş) yıla kadar hapislik cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (3) Bu Yasanın 74B maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen çek hesabı sahibi gerçek veya tüzel kişi ve tüzel kişi yetkilileri bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 6.000.-TL (Altı Bin Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya 3 (üç) yıla kadar hapislik cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (4) Bu Yasanın III. Kısımında belirtilen kuralların herhangi birine aykırı davranan ve/veya bu Yasada belirtilen herhangi bir yükümlülüğü yerine getirmeyen veya geciktiren veya yükümlülüklerini yerine getirmeyi ihmal eden banka, banka yetkilisi ve suça katılma derecelerine göre bankanın yetkili mensupları suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.-TL (On Bin Türk Lirası)'na kadar para

cezasına veya 5 (beş) yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Bu fıkra amaçları bakımından banka yetkilisi, bankacılık faaliyeti yapan tüzel kişinin direktörlerini de kapsar.”

Geçici Madde
Güvenli
Elektronik
Ortamda
Yapılması
Gereken
Bildirimler ile
İlgili Kurallar

1. Bu (Değişiklik) Yasası uyarınca güvenli elektronik ortamda yapılması gereken bildirimler, bu (Değişiklik) Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her hal ve şartta 4 (dört) ayı geçmemek kaydıyla, güvenli elektronik ortam oluşturuluncaya kadar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından belirlenecek bir yöntemle yapılır.

Geçici Madde
ETİ
Teşebbüsleri
Ltd.’in
Yetkilileri ile
İlgili Kural

2. 31 Mart 2013 tarihinden itibaren faaliyetleri sonlanan ETİ Teşebbüsleri Ltd.’in yetkilileri, bu (Değişiklik) Yasasının 74’üncü maddesinin (4)’üncü fıkrasında belirtilen çek yasağına girmekten 3 (üç) yıl süre ile muaf tutulur.

Yürürlüğe
Giriş

10. Bu Yasa, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.